

Jak motywować dziecko do nauki?

Motywacja to stan gotowości człowieka do podejmowania określonych działań. Motywacja do nauki jest niezwykle ważna w karierze szkolnej każdego ucznia.

Mamy dwa rodzaje motywacji

1. wewnętrzną, kiedy dziecko samo wie, że warto się uczyć, zna korzyści wynikające z wykształcenia.

2. zewnętrzna – polega na wzbudzeniu potrzeby nauki poprzez system nagród i kar. Tu wyróżnimy motywację negatywną – dziecko robi coś bo boi się kary lub pozytywną – polegającą na wzmacnianiu dążeń dziecka poprzez zachęty i nagrody.

Co zatem może zrobić rodzic, aby zwiększyć motywację dziecka, aby zobaczyło, że warto się uczyć?

Oto kilka rad, które mogą okazać się pomocne:

1. Dobra organizacja czasu pracy – najlepiej żeby odrabiało je o stałej porze, w miejscu, gdzie jest cicho i spokojnie, gdzie dziecko może się skoncentrować i nic go nie rozprasza, gdzie w tle nie jest włączony telewizor, czy komputer. Pierwsze pół godziny to najefektywniejszy czas dziecka (oczywiście od momentu, kiedy rzeczywiście skupi się ono na zadaniu). Ten czas należy przeznaczyć na najważniejsze, najtrudniejsze zadania.

Najlepsze godziny na odrabianie lekcji to 16-18.

2. Ważna jest systematyczność. Często dzieci nie umieją rozplanować sobie pracy. Warto je nauczyć, że do sprawdzianu z całego półrocza nie uczymy się dzień wcześniej, tylko tak planujemy pracę, żeby codziennie przerobić jeden czy dwa tematy, podobnie powinna być rozłożona nauka wiersza, czy czytanie lektury. Warto też poświęcić chwilę czasu na przepytanie dziecka, pozwoli to nam i dziecku zobaczyć co umie, a nad czym jeszcze trzeba popracować.

3. Na motywację w dużym stopniu wpływa samoocena. Pozytywna samoocena powoduje, że dziecko akceptuje siebie, jest bardziej wytrwałe i chętne do działania. Rodzic powinien pamiętać, aby chwalić dziecko, doceniać nie tylko końcowy efekt pracy, jakim jest ocena, ale także wysiłek włożony w naukę. Jeśli rodzice będą skupiać uwagę jedynie na niepowodzeniach dziecka, wówczas szybko straci ono chęć do nauki. Ważne jest, żeby dziecko pracowało zgodnie z faktycznymi umiejętnościami. Adekwatne wymagania pozwalają odnieść sukces, co zwiększa motywację do nauki. Co jakiś czas mile widziana jest nagroda za pracę dziecka np. drobny upominek, wyjście do kina, nie powinny być to pieniądze.

4. Współpraca ze szkołą. Nie tylko przy okazji wywiadówek. Rodzice, którzy nawiązują pozytywną współpracę z nauczycielami pokazują, wartość szkoły i nauki. Zainteresowanie rodzica nauką dziecka, to dla niego znak, że jego nauka i osiągnięcia są ważne. Możemy to pokazać sprawdzając zadanie domowe, pomoc w lekcjach. Nie wyręczajmy jednak dziecka w odrabianiu lekcji. To bardzo ważne. Kiedy prosi o pomoc, nie podawajmy mu gotowych rozwiązań, ale jedynie na nie naprowadźmy, udzielmy wskazówek, wyjaśnijmy wątpliwości. Zachęćmy ucznia do samodzielności. Samodzielnie rozwiązane zadanie może dostarczyć dziecku dużej satysfakcji, wzmacnia w nim

również poczucie, że jest w stanie poradzić sobie z trudnościami. Jest to szczególnie ważne, ponieważ uczeń posiadający wiarę w swoje siły nie zraża się niepowodzeniami, a stawiane przed nim zadania traktuje nie jak uciążliwe obowiązki, ale jak przyjemne wyzwanie, któremu jest w stanie sprostać.

5. Pomóżmy dziecku dostrzec korzyści, jakie może odnieść z posiadanej wiedzy, pokażmy mu, w jaki sposób powiązać ją z codzienną rzeczywistością i jak wykorzystać ją w praktyce np. dziecko w szkole uczyło obliczać się pole prostokąta, więc zapytajmy je czy mogłoby Wam pomóc policzyć ile metrów wykładziny, parkietu muszą Państwo kupić do danego pokoju, gdyż w niedługim czasie mają Państwo zamiar położyć nową wykładzinę. Dzieci stawiające sobie za cel zdobycie wiedzy lepiej się uczą, czerpią większą przyjemność z nauki. Tutaj wsparcie rodziców i dawanie przykładu własnym postępowaniem jest niezastąpione. Już samo okazanie zainteresowania może działać bardzo wiele. Zachęcajmy dziecko do rozmów, do myślenia, do wyrażania własnych opinii. Rozbudzajmy w nim zainteresowanie otaczającym światem. Pokażmy mu, że nauka naprawdę może być interesująca i przyjemna.

6. W nauce warto stosować różnego rodzaju techniki ułatwiające zapamiętywanie. Notatki z wykorzystaniem różnych kolorów, podkreśleń i zabawnych rysunków, bazowanie na skojarzeniach, robienie wykresów, map myśli. Wszelkiego rodzaju fiszki, czyli słowa klucze i hasła w książkach, na tablicy, ścianie, biurku. To wszystko może pomóc dziecku lepiej i bardziej trwale opanować materiał. Przy uczeniu się nowych rzeczy warto porównać je do tematu, który uczeń już zna.

Podsumowując, jeśli chcesz pomóc dziecku zwiększyć motywację do nauki:

- podkreślaj znaczenie nauki w życiu człowieka,
- powtarzaj myśl, że nauka jest celem sama w sobie,
- nie przypisuj zbyt dużej wagi ocenom,
- wyrażaj się pozytywnie o szkole i o nauczycielach,
- doceniaj pracę i samodzielność,
- dostrzegaj osiągnięcia dziecka,
- nie krytykuj, nie oceniasz,
- pomagaj, ale nie wyręczaj,
- nie wyśmiewaj niepowodzeń, ale wskaż jak można uczyć się na błędach,
- nie stawiaj wymagań wobec dziecka ponad jego możliwości,
- nie wyprzedzaj materiału szkolnego,
- pokazuj praktyczne zastosowania informacji zdobytych w szkole,
- wzbudzaj w dziecku zainteresowania wieloma dziedzinami życia,
- stwórz warunki do poszerzenia wiedzy i doświadczeń dziecka,
- pomagaj w rozwinięciu umiejętności potrzebnych w nauce (czytanie, zapamiętywanie, notowanie, koncentracja uwagi i inne),
- wspieraj!**

Pamiętajmy, nawet najlepsze metody i najbardziej usilne próby mogą zawieść, jeśli sami nie będziemy dawali dziecku przykładu własnym postępowaniem. To od nas dorosłych zależy, czy nauczy się ono systematycznej pracy i obowiązkowości.

Bibliografia:

D. Stipek, K. Seal „Jak nakłonić dziecko do nauki”, wyd. Nasza Księgarnia

A. Faber, E. Mazlish „Jak mówić, żeby dzieci się uczyły”, wyd. Media Rodzina

*Agnieszka Bizoń
Urszula Konieczny*